

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Юридичний факультет
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова
Юридичний факультет
ГО «Союз юристів України»

**АКТУАЛЬНІ
ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ
ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ**

Збірник матеріалів
XXI Міжнародної науково-практичної конференції
м. Луцьк, 13-14 вересня 2024 р.

Луцьк
Вежа-Друк
2024

**Рекомендовано вченою радою Волинського національного університету
імені Лесі Українки
(протокол № 13 від 26.09.2024 р.)**

Редакційна колегія:

Цьось А. В. – доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, ректор Волинського національного університету імені Лесі Українки – голова редакційної колегії; *Слісєєва Л. В.* – доктор економічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародної співпраці – заступник голови редакційної колегії; *Демчук А. М.* – кандидат юридичних наук, доцент, декан юридичного факультету – заступник голови редакційної колегії; *Яцишин М. М.* – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри теорії та історії держави і права; *Духневич А. В.* – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін; *Карпінська Н. В.* – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального правосуддя та правоохоронної діяльності; *Книш С. В.* – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права; *Кравчук В. М.* – доктор юридичних наук, професор, заступник декана юридичного факультету; *Ленгер Я. І.* – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права; *Джурак Л. М.* – відповідальний секретар редакційної колегії.

Рецензенти: Курман Т. В.

доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри земельного та аграрного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Погребняк В. Я.

доктор юридичних наук,
суддя Касаційного господарського суду у складі
Верховного Суду.

А 43

Актуальні питання реформування правової системи: зб. матеріалів XXI Міжнар. наук.-практ. конф., Луцьк, 13-14 вересня 2024 р. / Уклад. Джурак Л. М. – Луцьк : Вежа-Друк, 2024. – 162 с.

ISBN 978-966-940-604-0

У збірнику розглядаються питання реформування правової системи, які обговорювалися на Міжнародній науково-практичній конференції, що проходила 13-14 вересня 2024 р. Репрезентовано новітні погляди та підходи науковців та практиків на державу і право в умовах їх становлення, сучасного стану та перспектив розвитку. Досліджено актуальні філософсько-правові та теоретико-прикладні проблеми державотворення, правотворення, праворозуміння та правореалізації як в цілому, так і різного галузевого спрямування, з метою їх оптимізації та створення наукових засад для подальшого якісного перетворення.

Для науковців, здобувачів освіти та всіх, хто цікавиться проблемами правової системи.

УДК34(082)(477)

ISBN 978-966-940-604-0

© Джурак Л. М. (укладання), 2024
© Волинський національний
університет імені Лесі Українки, 2024

персональну відповідальність правопорушника (а не його родини), рівні права представників різних етносів, конфесій та соціальних станів, захист особистості та майнових прав жінок тощо.

Особливий інтерес для нас становить Другий Литовський статут, який в історико-правовій науці називають часто «Волинським», оскільки важливу та особливу роль при його укладанні відіграла саме волинська шляхта, яка в даному правовому документі збільшила та закріпила свої права і привілеї. Статут затверджено сеймом 1564 року, але він набув чинності лише 1566 р. У новій редакції так званого «Волинського» статуту 1566 року знайшов відображення процес збільшення шляхетських прав і привілеїв, а також бажання шляхти закріпити ці права у кодексі. Статут мав 14 розділів і 366 артикулів [3]. Другий Литовський Статут 1566 р. радикально зреформував усю систему органів влади й управління, остаточно утвердивши ідею самоврядної та шляхетської держави, зближеної в типі основних політичних структур із Польським королівством. Окрім того, Другий Статут продемонстрував високий рівень системної правничої думки та стверджував високу правову культуру.

Статут 1566 р. на високому рівні кодифікаційної техніки завершив розвиток Великого князівства Литовського як правової держави, підтвердивши цикл реформ, що передували оголошенню самого Статуту. Серед іншого Статут 1566 року (Волинський статут) чітко визначив основні повноваження верховного правителя держави великого князя і фактично здійснив адміністративну реформу у Великому Королівстві Литовському, передбачив виокремлення судової гілки влади через функціонування повітових судів (земських судів, гродських судів, підкоморських судів), урівняв у правах князів-магнатів і шляхту, утвердив ідею станової шляхетської держави, уніфікував розрізнену правову термінологію та надавав пріоритет писаному праву.

Литовський статут протягом кількох століть був основним збірником права в Україні, зокрема, з XVI ст. до 40-х років XIX ст., навіть у тій частині, яка була приєднана до Польщі, був головним джерелом українського права в Гетьманській Україні, а також став джерелом російського «Соборного уложення» (1649 р.), «Прав, за якими судиться малоросійський народ») та приватних українських кодифікаційних проєктів. На території Київської, Подільської та Волинської губерній чинність Литовського статуту було припинено сенатським указом від 25 червня 1840 р. У Лівобережній Україні 4 березня 1843 р. його було замінено Зводом законів Російської імперії, а деякі законоположення Литовського статуту були внесені до збірника законів Російської імперії і зберегли законну силу в Чернігівській і Полтавській губерніях аж до 1917 року.

Хронологічні та змістові характеристики цього Статуту дозволяють стверджувати про високу правову культуру, яка була притаманна українському народу та привілейованим прошаркам тогочасного суспільства.

Література

1. Яцишин М. Нововведення в загальних положеннях кримінального права та майнових покараннях за Першим Литовським Статутом 1529 р. *Історико-правовий часопис: науковий журнал* / упоряд. О. Крикунов. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2019. №2(14). С.3-6.

2. Яцишин М. Врегулювання володільницьких прав на землю за першим Литовським статутом. *Ювілейний збірник наукових праць на пошану професора Володимира Семеновича Кульчицького з нагоди 100-річчя від дня народження* / за ред. д. ю. н., проф. І. Й. Бойка. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. С. 136-141.

3. Другий (Волинський) Статут Великого князівства Литовського 1566 року. URL:<https://web.archive.org/web/20080613183638/http://litopys.org.ua/statut2/st1566.htm>

PEDAGOGICAL STRATEGIES FOR TEACHING LEGAL TRANSLATION: BRIDGING LANGUAGE AND LAW

Yatsyshyn N.

Introduction

It takes a profound integration of language and legal education to teach legal translation. Legal translation requires proficiency in specific legal terminology and requires more than just language skills. Because law is an international field, especially in organizations such as the EU, translators need to be technologically savvy and have the ability to translate across cultural boundaries accurately. To close the language-legal gap in legal translation training, this research analyzes important educational approaches.

Aim

This research aims to investigate several educational approaches that can improve training in legal translation by combining language and legal competencies. This involves teaching using an interdisciplinary approach, using real legal papers, and helping Students become more aware of other cultures.

Materials and Methods

This study is based on an analysis of previous research on legal translation education, which includes the utilization of real-world case studies, multidisciplinary collaboration, and technological integration in the classroom. To enhance students' practical abilities in legal translation, case study analysis and simulation exercises are among the approaches examined.

Results and Discussion

Interdisciplinary Cooperation in Legal Translation Training

For legal translation training to be effective, linguists and legal experts must collaborate. Udina (2015) asserts that combining language and legal expertise guarantees a comprehensive approach to translation instruction, giving students the tools they need to manage intricate legal texts.

Importance of Legal Translation in EU Law

In the European Union, where there are over 80,000 pages of legislation, proper legal translation is essential to ensuring consistency among jurisdictions (Šarčević, 2001). Teachers need to place equal emphasis on language correctness and a thorough knowledge of EU legal frameworks.

Case Method for Legal Translation Training

Students can interact with real-world problems using the case method, which enhances their language and legal skills. Muravev (2020) asserts that by mimicking real-world translation difficulties and assisting students in understanding the legal ramifications of their work, this method promotes the development of practical skills.

Challenges of Legal Language in Translation

There are several difficulties with legal languages, such as formal frameworks, specialized vocabulary, and sophisticated grammar. Teachers need to draw attention to these challenges in the classroom, especially when discussing legal systems with different traditions (Muravev, 2020).

Use of Authentic Legal Documents in Teaching

Instructional materials must include real legal documents, such as contracts, court orders, and memoranda, to help students develop their practical translating abilities. These resources allow students to interact directly with actual legal terminology (Udina, 2015; Muravev, 2020).

Pedagogical Integration of ESP in Legal Translation

To bridge the linguistic and legal knowledge gaps, English for Specific Purposes (ESP), particularly Legal English, is crucial. ESP-based training can adapt classes to the demands of legal translation students by emphasizing procedural language and legal terminology (Udina, 2015; Muravev, 2020).

Developing Cross-Cultural Competence

In legal translation, cross-cultural competency is just as crucial as language proficiency. Teaching methods should concentrate on assisting students in comprehending how cultural variations among legal systems affect how legal writings are interpreted (Muravev, 2020).

Technology and Legal Translation Training

The precision and effectiveness of legal translation are improved by legal technology, such as machine translation software. However, instructors need to make sure that students are taught about the limitations of technology as well as manual translation techniques, as noted by Muravev (2020).

Conclusions

The field of legal translation necessitates a combination of linguistic proficiency and legal experience, underpinned by instructional approaches that prioritize cross-cultural competency, multidisciplinary collaboration, and practical skill development. Instructors can better educate students to deal with the challenges of legal translation in real-world contexts by incorporating genuine legal documents and employing case-based methodologies. In addition, the use of legal technology and the incorporation of Legal English (ESP) serve to close the gap between language and law, guaranteeing that translators are prepared to satisfy the requirements of contemporary legal systems.

References

1. Muravev, A. (2020). *Legal Translation: Pedagogical Approaches and Challenges*. Journal of Legal Linguistics, 19(1), 45-62.
2. Šarčević, S. (2001). *Legal Translation and the European Union: Ensuring Clarity and Consistency in Multilingual Law*. European Law Journal, 7(4), 407-429.
3. Udina, M. (2015). *Integrating Linguistics and Law in Legal Translation Training*. Legal Translation Studies, 12(2), 33-48.